

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نېاشد تن من مېباد بدین بوم و بر زنده یک تن مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Iran's M.

آئینه ایران

سپهلا

۱۱ فبروری ۲۰۲۲

کتاب جدید رفیق اشرف دهقانی، نوری بر تاریخ چریکهای فدائی خلق

انتشار کتاب "شکل گیری چریکهای فدایی خلق ایران و نقد تاریخ جعلی" نوشته رفیق اشرف دهقانی در اردیبهشت سال ۱۴۰۰ (برابر با ماه مه ۲۰۲۱ میلادی) (۱) را میتوان یک سند ارزشمند تاریخی در خدمت رشد آگاهی در جنبش چپ انقلابی ایران دانست. در اینجا برای آشنایی با این کتاب به یکی از مهمترین خصوصیات این کتاب اشاره خواهد شد. زیرا که در یک بررسی کوتاه نمیتوان همه عمق و اهمیت این کتاب که یکی از مهمترین دوران حیات تاریخ چپ ایران را با اتکاء به اسناد و شواهد انکارناپذیر تشریح کرده و غبار تحریفات اپورتونیستی را از روی این تاریخ پاک کرده است را به طور کامل نشان داد.

این کتاب پرکشش در بیش از ۳۲۰ صفحه با استفاده از منابع دست اول متعدد مانند کتابها و مقالاتی از افراد مختلف، مکاتبات، یادواره های مانده از دوره مهم شکوفائی جنبش کمونیستی و گزارشات رسمی و تاریخی و ... ما را از پیچ و خم های دوره جنبش مسلحانه انقلابی عبور میدهد و به تشریح نقش مهم انقلابیون بزرگی همچون "مسعود احمدزاده" و "امیر پرویز پویان" و "عباس مفتاحی" در ایجاد تشکیلات چریکهای فدائی خلق و در یافتن راه انقلاب در ایران و پاسخ دادن به معضلات پیش روی جنبش میپردازد و نشان میدهد که چه چیزی بنیانگذاران و دیگر دست اندرکاران تشکیلات چریکهای فدائی خلق را از نیروهای سیاسی پیشین خود چون گروه جزنی متمایز می کرد.

پیش از شکل گیری چریکهای فدائی خلق، به ندرت فرد و یا گروهی از موانع پیش روی انقلاب در ایران، یعنی از عدم وجود تئوری و تشکل انقلابی، سخن گفته بود. اگر هم کسی از این موانع گفته بود، هیچکس بجز رفقا امیر پرویز پویان و مسعود احمدزاده آن را تئوریزه و مدون نکرده بود و هیچ جریان سیاسی بجز دست اندرکاران چریکهای فدائی خلق به طور عملی و موثر برای رفع آن موانع قدم برنداشته بود. بنیانگذاران چریکهای فدائی خلق، تئوری ای را تدوین کردند که به گواه واقعیات موجود، امروز نیز میتواند پاسخگوی مسائل کنونی جنبش باشد.

با حرکت قهرمانانه دسته ای از انقلابیون در جنگل های شمال و حمله به پاسگاه سیاهکل و تداوم آن توسط گروه پویان، مفتاحی، احمدزاده در شهر، جنبش مسلحانه در ایران آغاز و شروع به رشد نمود. با این جنبش نه تنها شکار و دستگیری و شکنجه و کشتار انقلابیون توسط رژیم وابسته به امپریالیسم شاه تشدید شد بلکه کمپین بی امان افراد و گروه های اپورتونیست نیز علیه تشکل چریکهای فدایی خلق، شکل گرفته و گسترش یافت. در برخورد به این مظهر غول تئوریک و رزمنده انقلابی، نمایندگان سیاسی خرده بورژوازی درون جنبش تلاش کردند که واقعیت شکوهمند آن را به

اندازه نیازهای خرده بورژوازی خودشان تقلیل بدهند. در این میان نام رفیق بیژن جزنی برجسته است که با تفکراتی که ریشه در تفکرات غیر مارکسیستی حزب توده داشت، در این امر به طور جدی و پیگیرانه گام برداشت. رفیق جزنی تئوری مبارزه مسلحانه چریکهای فدائی خلق که هدف خود را نابودی سلطه امپریالیسم و از بین بردن سیستم سرمایه داری وابسته در ایران قرار داده بود به "نبرد با دیکتاتوری فردی شاه" به مثابه "شعار استراتژیک جنبش" تقلیل داد. البته در اینجا لازم نیست بیشتر از این روی این موضوع مکث نمود چون هدف اصلی کتاب رفیق اشرف دهقانی صرفاً نشان دادن این واقعیات نیست.

"کتاب شکل گیری چریکهای فدائی خلق و نقد تاریخ جعلی" اگر چه با بیان برخی واقعیات به افشای تحریف کنندگان تاریخ و تلاش های خرده بورژوائی جهت کاستن از اعتبار و عظمت رفقا امیر پرویز پویان و مسعود احمدزاده و عباس مفتاحی و گروهی که با پیشگامی آنها ساخته شده بود، پرداخته، اما در مرکز ثقل خود واقعیت مهمتری را با خواننده در میان می گذارد. در این کتاب نشان داده می شود که تئوری و عمل رفقای متشکل در گروه پویان، مفتاحی، احمدزاده و چگونگی نگرش رفقای متشکل در این گروه نسبت به امر انقلاب - که به خوبی نشان داد که آنها موضع پرولتاریای ایران را نمایندگی می کنند- منجر به حل مسائل پاسخ داده نشده که جنبش انقلابی در ایران را دچار بن بست کرده بود، در تئوری و عمل شد. آنها با تدوین تئوری مبارزه مسلحانه (بخشاً در جزوه "ضرورت مبارزه مسلحانه و رد تئوری بقاء" و به شکل کاملتر در کتاب "مبارزه مسلحانه، هم استراتژی هم تاکتیک") و با برداشتن قدمهای بزرگ اولیه در جهت تحقق این تئوری ها مهمترین نقش را در تاریخ جنبش چپ ایران ایفا کردند.

نیاز به تئوری و رهبری انقلابی برای دستیابی به انقلاب پیروزمند

هر فرد آگاه میدانند که برای پیشبرد انقلاب پیروزمند به نقشه ی کار، یعنی به تئوری انقلاب نیاز هست. اما سوال مهم این است که چه نوع تئوری مورد نظر انقلابیون واقعی است؟ مسلماً آن نوع تئوری ای به کار انقلاب می آید که در ایران عملی باشد، یعنی از انطباق مارکسیسم بر شرایط خاص اقتصادی-سیاسی ایران به دست آمده باشد.

در کتاب رفیق اشرف دهقانی توضیح داده شده که چگونه گروه احمدزاده پس از سالها مطالعات علمی تئوریک مارکسیست لنینیستی و تحقیقات میدانی در رابطه با ساختار اقتصادی-اجتماعی جامعه همراه با شرکت عملی در مبارزات جاری در جامعه موفق به تدوین تئوری انقلاب در ایران شد و توانست یکی از موانع اصلی انقلاب در ایران را از میان بردارد.

رفقا امیر پرویز پویان و مسعود احمدزاده به مثابه برجسته ترین تئوریسین های جنبش چپ ایران میدانستند که یکی از کمبودهای جنبش انقلابی، کمبود دانش کافی در رابطه با موانع سر راه انقلاب بود و میدانستند که تنها نقد توضیحی سیستم حاکم برای پیشبرد امر انقلاب کافی نیست و باید تشکیلاتی برای پیاده کردن تئوری انقلابی در عمل وجود داشته باشد تا بتوان یک مبارزه واقعا انقلابی را علیه رژیم تحقق بخشید. از این رو بود که این دو رفیق به همراه رفیق عباس مفتاحی و رفقای متشکل در آن گروه برای شناسایی و از میان برداشتن موانع سر راه انقلاب تلاش کردند و نهایتاً توانستند تشکیلات منسجم و مستحکم انقلابی که از سلاح قدرتمند تئوری خاص شرایط ایران برخوردار بود را بوجود آورند که بعداً با نام چریکهای فدائی خلق به جنبش اعلام شد. فقط چریکهای فدایی خلق ایران و نوابعی مانند مسعود احمدزاده از عهده این وظایف مهم انقلابی برآمدند. این واقعیت تاریخی در کتاب رفیق اشرف دهقانی مستند شده است.

در کتاب "تاریخ شکل گیری چریکهای فدائی خلق و نقد تاریخ جعلی" ضمن تجلیل از "عظمت مبارزه مسلحانه ای که با نام سیاهکل شناخته شد" از شکست این حرکت سخن رفته و گفته شده است: "مسلم است که اگر کار به همین جا ختم

می‌شد، حرکت سیاهکل در تاریخ، حداکثر به عنوان واقعه‌ای مهم در محدوده زمانی که اتفاق افتاده بود، باقی می‌ماند و می‌توانست همانند وقایع مهم دیگر در تاریخ مبارزاتی مردم ایران ثبت گردد. "آنگاه رفیق اشرف" راز ماندگاری سیاهکل را با خواننده در میان می‌گذارد و با توضیحی مفصل نشان می‌دهد که "سیاهکل تنها با درآمیختن با فاکتورهای می‌توانست در قالبی که امروز شناخته می‌شود در جامعه مطرح گردد" و در این رابطه دو مؤلفه اساسی را در تبدیل شکست تاکتیکی سیاهکل به پیروزی استراتژیک بیان می‌کند که عبارت بودند از وجود یک تئوری انقلابی و یک تشکیلات منسجم؛ و بر این اساس نقش عظیم و پر اهمیت وجود "گروه پویان، مفتاحی، احمدزاده" به خواننده شناسانده می‌شود. رفیق توضیح می‌دهد که چگونه این گروه کمونیستی بی‌دریغ "از یک طرف تئوری انقلابی و از طرف دیگر تشکیلات منسجم و منظم خود را پشتوانه تداوم رزم دلاوران سیاهکل قرار داد." و با انجام مبارزه مسلحانه در شهر و دست زدن به حرکت های قهرمانانه تأثیر گذار دیگر که ادامه راه سیاهکل را تضمین کرد باعث شد که حرکت دلیرانه دسته جنگل به مثابه سر آغاز جنبش مسلحانه در ایران در جامعه شناخته شده و تثبیت گردد.

. به گفته لنین، بدون تئوری انقلابی، جنبش انقلابی وجود ندارد و فعالیت انقلابی شامل چهار بخش کار نظری، تبلیغ، ترویج و سازماندهی است. از نظر لنین، فقط مارکسیست‌های واقعی می‌توانند به شیوه علمی به شناخت کامل از شرایط و راه حل برای تغییر آن دست یابند. با مطالعه تاریخ واقعی چگونگی تشکیل سازمان چریک‌های فدایی خلق می‌بینیم که گروه پویان، مفتاحی، احمدزاده دقیقاً این قدرت مارکسیسم را در عمل و از طریق مبارزه انقلابی نظری و عملی در ایران متحقق کرد. موفقیت این گروه در دستیابی به تئوری انقلاب ایران به این دلیل بود که به سلاح مارکسیسم تسلط کامل و کافی داشت؛ و بی شک بدون این تئوری هم قادر به ایجاد تشکیلات منسجم و منضبطی نبود که نقش اساسی در تداوم مبارزه مسلحانه در ایران ایفا نمود.

با نگاهی به شرایط کنونی ایران این سوال پیش می‌آید که چرا علیرغم خواست جامعه برای سرنگون کردن جمهوری اسلامی و تلاش های بسیار فداکارانه و قهرمانانه توده ها در این راه هنوز انقلاب پیروزمندی رخ نداده است؟ با توجه به اینکه برای انقلاب به طور خاص و برای هر عمل انسانی به طور کلی، آگاهی در رابطه با شرایط خاص آن عمل شدیداً ضرورت دارد، آیا میتوان گفت که فقدان آگاهی در جامعه ایران منجر به عدم وقوع انقلاب پیروزمند برای سرنگونی جمهوری اسلامی شده است؟ نگاهی به شرایط سیاسی اجتماعی ایران و مبارزات گسترده توده ها نشان میدهد که آگاهی در جامعه در رابطه با ضرورت انقلاب و از میان برداشتن سیستم موجود وجود دارد. اما نقصان در آنجاست که آگاهی بر این امر که چگونه میتوان یک کانون رهبری رزمنده و متشکل و قدرتمند و توانا ایجاد کرد که جامعه را طبق تئوری و نقشه راه برای رسیدن به انقلاب رهبری کند، وجود ندارد. لذا نیاز شدید برای رشد آگاهی و عمل در رابطه با چگونگی رفع موانع سر راه پیشبرد همه این عرصه ها کاملاً احساس می شود.

در دهه ۱۳۴۰ نیز جنبش انقلابی فاقد راه حلی علمی و عملی و مارکسیستی برای رفع معضل تئوری و رهبری بود. اما گروهی از جوانان انقلابی آن دوره از مارکسیسم آموخته بودند که تشکیلات منسجم و رزمنده انقلابی مارکسیستی پلی است که تئوری و عمل انقلابی را به هم وصل میکند و به همین منظور به تلاشی جدی و طولانی برای رفع این کمبودها پرداختند و سرانجام با تشکیل چریک‌های فدائی خلق این پل را بنا نهادند.

واقعیت این است که تحریفات و ارزیابی های مغرضانه در رابطه با تاریخچه سازمان چریک‌های فدائی خلق اگر چه به دلایل مختلف توسط دشمنان طبقه کارگر و دوستان ناآگاه در درون اپوزیسیون انقلابی مشترکا انجام شده، اما یکی از نتایج مشترک برخوردهای مغرضانه آنان محروم کردن بخشی از نسل های جوان انقلابی از تئوری انقلاب در ایران و از تاریخ واقعی پیشروان خود بوده است. این در حالی است که یک نسل انقلابی فقط از طریق مسلح شدن به آگاهیها و

دانش همه جانبه از جمله در رابطه با تاریخ خود میتواند راه پیروزی اش را هموار کند. نقد و بررسی ای که رفیق اشرف دهقانی با مهارت و تسلط کامل بر موضوع و به طور مستند در رابطه با تاریخ جنبش چپ انجام داده، درک خواننده از تاریخچه الهام بخش سازمان چریکهای فدائی خلق و جایگاه آن در جنبش کمونیستی و راه رسیدن به انقلاب پیروزمند را ارتقا می دهد و خواننده کتاب را تشویق میکند که هر چه تاکنون در رابطه با تاریخ جنبش خوانده و شنیده را بازبینی کند.

یکی از مشخصه های این کتاب مانند دیگر آثار رفیق اشرف دهقانی، استفاده نویسنده از منابع اولیه (به عنوان مثال نوشته های بیژن جزنی) و تجربیات انقلابی خود نویسنده، به کار بردن دقت علمی و بررسی و تحلیل بدون پیش داوری است. این امر درک تاریخ این تشکیلات انقلابی به خصوص در دوران سرنوشت ساز روند ایجاد و گسترش جنبش مسلحانه چپ انقلابی را بسیار غنی کرده است. با الهام از تلاشهای انقلابی بنیانگذاران چریکهای فدائی خلق در روشن نمودن راه و مسلح شدن به تئوری انقلابی، هر تلاش انقلابیون راستین مانند انتشار این کتاب، منجر به هر چه بیشتر آگاه شدن نسل جوان انقلابی شده و بر گنجینه دانش انقلابی در جنبش چپ می افزاید.

مطالعه این کتاب برای نسل جوان انقلابی که به اهمیت تئوری انقلابی و مبارزه سازمان یافته در فرآیندهای تغییر انقلابی و رادیکال جامعه واقف است، بسیار ضروری میباشد؛ و سرانجام یک نسل انقلابی آگاه قادر خواهد شد که با پیروی از تئوری انقلاب در ایران (تئوری مبارزه مسلحانه هم استراتژی هم تا کنیک) به آگاهی و تجارب تئوریک و عملی لازم برای ایجاد رهبری و تشکل منسجم دست یابد و در به ثمر رسیدن انقلابی پیروزمند در ایران نقش انقلابی خود را به سرانجام برساند.

بهمین [دلو] ۱۴۰۰

زیرنویس:

۱- این کتاب از طریق این سایت ها در دسترس است:

siahkal.com

ashrafdehghani.com